01/10/2020

Οκτώβριος ο Τρυγομηνάς στον Πόντο

/ Παράδοση

Τον μήνα Οκτώβριο στον Πόντο τον αποκαλούσαν Τρυγομηνά γιατί τότε ξεκινούσε στις περισσότερες περιοχές ο τρύγος. Στην Ινέπολη, την Οινόη και τα Κοτύωρα τον έλεγαν και Αϊ-Δημήτρη, λόγω της μεγάλης γιορτής του Αγίου Δημητρίου που σηματοδοτούσε και το τέλος του καλοκαιριού.

“Ο Τρυγομηνάς φέρ’ ξύλα και μαραίν’ και ρούζ’ τα φύλλα”.

Τον μήνα αυτό μάζευαν τους τελευταίους καρπούς των δέντρων, κάστανα, ελιές και όψιμες ποικιλίες μήλων. Ταυτόχρονα προσπαθούσαν να τελειώσουν τις εξωτερικές δουλειές και να μαζέψουν ξύλα γιατί μετά άρχιζαν τα χιόνια και οι δυνατές βροχές. Γι’ αυτό τραγουδούσαν:

«...Τρυγομηνά το λάμσιμον και η σπορά τελείνταν.

Σε κάποιες περιοχές δοκίμαζαν το πρώτο κρασί με τελετουργικό τρόπο ενώ ετοίμαζαν και το τσίπουρο. Οι παρχαρομάνες κατέβαζαν τα ζώα από τα παρχάρια

στους μεζερέδες και τα μαντριά για να ξεχειμωνιάσουν.

” …Τρυγομηνάς χειμός καιρός και χιόνια σα ραχία, ας σα παρχάρα έφυγαν κ’ επήγαν σα χωρία…”

Το ίδιο μήνα οι νοικοκυρές ετοίμαζαν καβουρμάδες, δηλαδή έψηναν κομμάτια κρέατος με πολύ λίπος, τα οποία τα έβαζαν κατόπιν σε τενεκέδες ή σε βάζα, για να τα χρησιμοποιήσουν για την παρασκευή φαγητών, κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Επίσης έφτιαχναν με αποξηραμένα φρούτα από δαμάσκηνα, μήλα ή σταφύλι κομπόστες.

Τη Αϊ-Δημητρί’ τον μήναν, μη φογάσαι ξάι την πείναν.

Αν δεν έβρεχε τον Οκτώβριο, σύμφωνα με ένα παλιό έθιμο, τα παιδιά έβρεχαν την καταμάγια, την σκούπα από κουρέλια με την οποία καθάριζαν το φούρνο από τις στάχτες και γυρνούσαν στους δρόμους χτυπώντας την και φωνάζοντας:

“Ντο θέλτς; Θέλω ας σον Θεόν βροχήν”

Μεγάλες γιορτές στον Πόντο τον μήνα Οκτώβριο

Την πρώτη ημέρα του μήνα γιόρταζαν τον Άγιο Ρωμανό τον Μελωδό, στις 18 τον Απόστολο και Ευαγγελιστή Λουκά.

Οι Πόντιοι τιμούσαν με ιδιαίτερο τρόπο τον Μεγαλομάρτυρα Θεόδωρο Γαβρά στις 2 Οκτωβρίου και στις 26, όπως όλος ο ορθόδοξος ελληνισμός, τον Άγιο Δημήτριο τον Μυροβλύτη.

Πηγή: pontos-news.gr